

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔
องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

คำนำ

ตามที่ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) และนโยบายของรัฐบาล ข้อที่ ๑๐ ว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ได้กำหนดให้มีการปลูกฝังค่านิยมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาคำสัตย์สุจริต เป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับและตอบสนองความต้องการ พร้อมอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบราชการและประกาศนโยบายคุณธรรมและความโปร่งใส ลงวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๐ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกฎหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และนโยบายคุณธรรมและความโปร่งใส ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประกอบกับ วิสัยทัศน์ ด้านการบริหารงานด้วยความสุจริต เพื่อเป็นการกำกับดูแลองค์กรที่ดี องค์กรบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เรื่อง กระบวนการใช้รถยนต์ราชการ (ส่วนกลาง) โดยเป็นการวิเคราะห์สาเหตุหรือปัจจัยของความเสี่ยงที่ทำให้เกิดการทุจริตในการใช้รถยนต์ส่วนกลางขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ อันเนื่องจากการใช้ประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากประโยชน์ทางราชการ โดยได้จัดทำแนวทางและมาตรการเพื่อเป็นการป้องกัน ลดปัจจัยความเสี่ยงในการทุจริตและทำให้กระบวนการใช้รถยนต์ราชการ ส่วนกลาง มีความรัดกุมยิ่งขึ้นและมีความเสี่ยงในการทุจริตลดลง โดยสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ตามมาตรฐานกรอบของการควบคุมภายใน

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์กรบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

บทนำ

ตามที่ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) และนโยบายของรัฐบาล ข้อที่ ๑๐ ว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ได้กำหนดให้มีการปลูกฝังค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษาคัดค้านการทุจริตและความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ได้ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการและดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยคัดเลือกกระบวนการตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และจัดลำดับโดยพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสียหายและความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือองค์กร เมื่อหน่วยงานดำเนินการภายใต้การตัดสินใจการใช้งบประมาณและการกำหนดเวลาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาอันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน ข้อจำกัดทางด้านเทคนิคที่เผชิญและความจำกัดของทรัพยากร ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะเกิดจนนำไปสู่ความเสียหายภายในหน่วยงาน

การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วยขั้นตอน ระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) วิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) และบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เพื่อเตรียมรับมือภัยที่องค์กรต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Accident) และลดมูลเหตุของโอกาสที่จะให้เกิดความเสียหายจากความเสี่ยงมากที่สุด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการใช้รถยนต์ราชการส่วนกลาง

๒. เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนในการใช้รถยนต์ราชการส่วนกลางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

๓. เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและเป็นแนวทางในการประเมินความเสี่ยงในด้านอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

หลักการและเหตุผล

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยปราศจากการทุจริตหรือเกิดการทุจริตน้อยที่สุด องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มีมาตรการในการควบคุมการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการอบรม ปลุกฝัง และสร้างจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตให้แก่เจ้าหน้าที่ แต่การปฏิบัติงานอาจเกิดความผิดพลาดโดยไม่เจตนา หรืออาจเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น หากมีการประเมินสถานการณ์ล่วงหน้าจะสามารถช่วยลดข้อผิดพลาด รวมทั้งลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เล็งกระบวนการการใช้จ่ายเงินตราการส่วนกลาง เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวมีความสำคัญในการปฏิบัติราชการเพราะกระบวนการใช้จ่ายเงินตราการส่วนกลางเป็นไปเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้สามารถดำเนินการในพื้นที่ของหน่วยงาน เป็นส่วนสนับสนุนที่มีความสำคัญในการทำให้ภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

กระบวนการการใช้จ่ายเงินตราการส่วนกลาง

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และการรักษารายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๓และหนังสือชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และการรักษารายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๓ มีขั้นตอนดังนี้

๑. การใช้จ่ายเงินตราการหรือรายส่วนกลาง ให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และการรักษารายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๓ และหนังสือชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และการรักษารายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๓ โดยเคร่งครัด

๒. การขอใช้บริการ ผู้ขออนุญาตใช้จ่ายเงินตราการเขียนใบอนุญาตใช้จ่ายเงินตราการ (แบบ ๓) เสนอผู้อำนวยการหรือผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติการใช้จ่ายเงินตราการ

กรณีที่ต้องเดินทางไปต่างจังหวัด ผู้ขอใช้จ่ายเงินตราการ แจ้งขออนุญาตใช้จ่ายเงินตราการในบันทึกขออนุมัติเดินทางไปราชการต่างจังหวัด (แบบ ๓) เสนอผู้อำนวยการลงนามอนุมัติให้เดินทางไปราชการต่างจังหวัด

๓. การเก็บรักษารายตราการ ให้เก็บในสถานที่เก็บหรือบริเวณของส่วนราชการเท่านั้นและหากมีเหตุจำเป็นไม่มีสถานที่เก็บที่ปลอดภัยหรือมีราชการจำเป็นและเร่งด่วน ให้ทำบันทึกขออนุญาตหัวหน้าส่วนราชการเป็นการชั่วคราวหรือเป็นครั้งคราว

๔. ห้ามข้าราชการหรือบุคลากรนำรายตราการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัวหรือให้บุคคลอื่นนำไปใช้ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ หรือนอกสถานที่ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะสถานที่ที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ

๕. ให้ผู้บังคับบัญชา กำกับ ดูแล ตรวจสอบ การใช้ราย การเบิกจ่ายค่าเชื้อเพลิง ค่าซ่อมบำรุง โดยมีกระบวนการตรวจสอบและดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบโดยเคร่งครัด

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณากระบวนการใช้รถยนต์ราชการส่วนกลาง ที่อาจพบความเสี่ยงต่อการทุจริต คือ พนักงานขับรถอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว โดยพบความเสี่ยงคือพนักงานขับรถอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัวโดยส่วนราชการไม่ได้อนุญาต บุคลากรในส่วนราชการอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว โดยพบความเสี่ยง คือ บุคลากรของส่วนราชการแจ้งขอใช้รถยนต์ส่วนกลางในระบบเพื่อนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัวโดยอ้างเหตุผลว่าไปประสานงานราชการยังพื้นที่นอกที่ตั้งของหน่วยงาน

ระบุความเสี่ยงเรื่องกระบวนการการใช้รถยนต์ราชการส่วนกลาง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
พนักงานขับรถอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว		✓
บุคลากรในส่วนราชการอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว		✓

Known factor: ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติอยู่แล้ว

Unknown factor: ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง (Risk Analysis)

ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เหลือง	ส้ม	แดง
พนักงานขับรถอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว		✓	
บุคลากรในส่วนราชการอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว		✓	

ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process)	ผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)
พนักงานขับรถอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว	✓	
บุคลากรในส่วนราชการอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว	✓	

จากการวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard รายละเอียดดังนี้

๑. พนักงานขับรถอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในการกิจส่วนตัว มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) เนื่องจากหากเกิดการทุจริตในความเสี่ยงฯ ดังกล่าว จะเกิดผลกระทบต่อหน่วยงานในกระบวนการภายในต่าง ๆ ทั้งทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามกำหนดและสิ้นเปลืองงบประมาณ ทำให้ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่มีประสิทธิภาพตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๒. บุคลากรในส่วนราชการอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในภารกิจส่วนตัว มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) เนื่องจากหากเกิดการทุจริตในความเสี่ยงฯ ดังกล่าว จะเกิดผลกระทบต่อหน่วยงานในกระบวนการภายในต่าง ๆ ทั้งทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามกำหนด ส่งผลให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่มีประสิทธิภาพตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

**รายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔**

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวโน้ม โอกาสในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน พบว่ามีความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในประเด็นเกี่ยวกับ การใช้รถยนต์ของทางราชการ

๒. ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน			
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
การใช้รถราชการ	<p>๑. ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ของ อปท.พ.ศ.๒๕๔๘ และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓</p> <p>๒. ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ของ อปท.พ.ศ.๒๕๔๘ และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๓</p> <p>๓. ใช้ เก็บรักษา ซ่อมบำรุงรถส่วนกลางไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ของ อปท.พ.ศ.๒๕๔๘ และเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓</p> <p>๔. พนักงานขับรถอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในภารกิจส่วนตัว</p> <p>๕. บุคลากรในส่วนราชการอาจนำรถยนต์ราชการส่วนกลางไปใช้ในภารกิจส่วนตัว</p>	เพื่อให้การใช้รถราชการเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	๕	๔	๒๐	๑

๓.การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

		ต่ำมาก/ น้อยมาก	ต่ำ/ น้อย	ปานกลาง	สูง/ บ่อย	สูงมาก/บ่อยมาก
ความรุนแรง ของ ผลกระทบ (Impact)	๕					
	๔					๒๐ (๔x๕)
	๓					
	๒					
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

จากการจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับ ความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	ลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การใช้รถยนต์ของทางราชการ	(ระดับความเสี่ยงสูง = ๒๐ คะแนน)

สรุป การใช้รถยนต์ของทางราชการ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยงสูง=๒๐ คะแนน) มีความสำคัญที่ควรต้องรีบแก้ไข เพื่อให้การใช้รถราชการเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. แนวทางปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

กำหนดให้มีมาตรการหลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ในรายละเอียด การปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ รวมถึงบรรจุให้เป็นหัวข้อในการกำหนดมาตรฐานความโปร่งใสในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กร ในด้านความโปร่งใสและปลอดจากการทุจริต

๒. ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ปัญหายังไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้บางกิจกรรมยังมีความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ภายใต้กิจกรรม